

Reglament da fatschenta dalla suprastonza communal per la vischnaunca Lumnezia

Approbau dalla suprastonza communal Lumnezia ils 20 da zercladur 2016

Revisiuns:

07 da november 2016

11 da settember 2017

05 da mars 2018

Annexa 1: Diagram da funcziuns e cumpetenzas

Annexa 2: Cunvegnentscha Cussegl da scola / departament immobigliais

Cuntegn

1	Determinaziuns generalas	4
Art. 1	Validitat e cumpetenzas	4
Art. 2	Intent	4
Art. 3	Fuorma da lungatg	4
2	Dretgs, obligaziuns e modalitads generalas	4
Art. 4	Preschientschas allas sesidas	4
Art. 5	Recusaziun	4
Art. 6	Votaziuns ed elecziuns	4
Art. 7	Protocol	5
Art. 8	Via da circulaziun	5
Art. 9	Secret d'uffeci	5
Art. 10	Procedura da consultaziun	5
Art. 11	Diever dils survetschs dall'administraziun communal	5
3	Suprastonza communal	5
A.	Determinaziuns generalas	5
Art. 12	Pensums politics	5
Art. 13	Presidi	5
Art. 14	Principi da collegialitat	6
Art. 15	Pensum e cumpetenzas	6
Art. 16	Surdada d'uffeci	6
Art. 17	Canzlia communal	6
Art. 18	Reglamentaziun dallas su ttascripcziuns	6
B.	Sistem departamental	7
Art. 19	En general	7
Art. 20	Constituziun	7
Art. 21	Partizun da departaments	7
Art. 22	Camp d'activitat dils departaments communals	7
Art. 23	Departament 1 Administraziun, segirtad publica, finanzas e taglias, sanadad, segirtad sociala	8
Art. 24	Departament 2 Educaziun	8
Art. 25	Departament 3 Cultura	8
Art. 26	Departament 4 Traffic, ovras publicas, ambient	8
Art. 28	Departament 6 Fatgs da baghegiar	9
Art. 29	Departament 7 Agricultura	9
Art. 30	Departament 8 Forestaless	9
Art. 31	Departament 9 Turissem, svilup economic	9
Art. 32	Planisaziun e direcziun	10
Art. 33	Responsablidad politica	10
C.	Sesidas dalla suprastonza communal	10
Art. 34	Sesidas	10
Art. 35	Invitaziun e gliesta da tractandas	11
Art. 36	Preparaziun dallas sesidas	11
Art. 37	Preparaziun dallas fatschentas	11
Art. 38	Tractament dallas fatschentas	11
Art. 39	Retratga da propostas e refusaziun	11
Art. 40	Consultaziun d'experts	12
Art. 41	Delegaziun da pensums	12
Art. 42	Execuziun dallas fatschentas	12

D. Actas	12
Art. 43 Envesta dallas actas	12
Art. 44 Actas confidenzialas	12
Art. 45 Correspondenza	12
E. Direcziun strategica ed operativa	12
Art. 46 Principi da direcziun	12
Art. 47 Basas dalla direcziun strategica	12
Art. 48 Cunvegnentschas da prestaziun e da finamira	12
Art. 49 Survigilonza ed implementaziun	13
Art. 50 Projects	13
Art. 51 Publicaziun	13
4 Cumissiuns, giuntas, gruppas da lavur, delegaziuns	13
Art. 52 Competenzas da cumissiuns cun competenzas autonomas	13
Art. 53 Collavuraziun	13
Art. 54 Cumissiuns temporaras	13
Art. 55 Reglamentaziun dallas suttascripziuns	13
Art. 56 Pensums e competenzas da delegaziuns	14
5 Determinaziuns finalas	14
Art. 57 Vigur	14

Reglament da fatschenta dalla suprastonza communal per la vischnaunca Lumnezia

dils 20 da zercladur 2016 (versiun 05 da mars 2018)

La suprastonza communal,

sebasond sin art. 55 dalla constituziun dalla vischnaunca Lumnezia dils 23 da settember 2012 sco era sin art. 14 dalla lescha da vischnauncas dil cantun Grischun dils 28 d'avrel 1974,
concluda

1 Determinaziuns generalas

Art. 1 Validitat e cumpetenzas

- ¹ Il present reglament da fatschenta regla ils pensums, l'organisazion interna, la responsabladad, las cumpetenzas sco era la deliberaziun da fatschentas dalla suprastonza communal. Plinavon regla el l'intersecziun denter departaments, giuntas, cumissiuns e delegaziuns communalas, nun che prescripziuns specialas prescrivan enzatgei auter.
- ² Las cumpetenzas ed obligaziuns dallas autoritads communalas serefereschan allas prescripziuns ella constituziun communal.

Art. 2 Intent

- ¹ Il reglament da fatschenta regla ils principis da gestiun dalla suprastonza communal, dils departaments communalis, da giuntas, cumissiuns e delegaziuns communalas. El duei promover ina gestiun legala ed efficacia.

Art. 3 Fuorma da lungatg

- ¹ Las indicaziuns davart las personas e las funcziuns en quei reglament serefereschan ad omisduas schlatteinas.

2 Dretgs, obligaziuns e modalitads generalas

Art. 4 Preschientschas allas sesidas

- ¹ Mintga commember d'ina autoritat ni cumissiun communal ei obligaus da prender part dallas sesidas. Perstgisas motivadas ein da comunicar ad uras al parsura pertuccau.
- ² Davart la preschientsha vegn menau protocol.

Art. 5 Recusaziun

- ¹ Damondas da recusaziun el senn d'art. 20 dalla constituziun communal respectivamein dallas determinaziuns da recusaziun dalla lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA) dil cantun Grischun vegnan examinadas e decididas all'entschatta dalla tractaziun d'ina fatschenta en absenza dils pertuccai.
- ² Persunas che adempleschan ina funcziun en representanza ni sin incarica dalla vischnaunca ein buca obligadas da prender stgisa.

Art. 6 Votaziuns ed elecziuns

- ¹ Votaziuns ed elecziuns succedan cun maun pli.
- ² Per tut las decisiuns vala la maioridad absoluta dils commembers presents. Tier vuschs ulivas decide il president, tier elecziuns decide la sort.
- ³ Mintga commember d'ina autoritat ni cumissiun communal ei obligaus da votar. Resalvadas ein las disposiziuns da recusaziun.

Art. 7 Protocol

- ¹ Il canzlist communal ni in substitut nominaus dalla suprastanza communal per cass d'absenza dil canzlist communal assista allas radunonzas dalla suprastanza e meina protocol.
- ² Las ulteriuras autoritads e cumissiuns communalas elegian per quei intent in actuar.
- ³ Il protocol documentescha las consideraziuns necessarias e cuntegn la reproducziun dallas propostas e dils conclus. Il decouers dalla discussiun e propostas da minoritad veggan protocolai mo en cass excepziunals. Mintga commember ha il dretg da dar a protocol siu meini divergent dalla maioritad.
- ⁴ Ultra da quei ein da risguardar las determinaziuns en art. 34 dalla constituziun communal.

Art. 8 Via da circulaziun

- ¹ En cass urgents e ch'igl ei buca pusseivel da far ina sesida enteifer temps nizeivel, sa ina decisiun veggida prida sin via da circulaziun.
- ² Decisiuns sin via da circulaziun drovan l'approbaziun dalla maioritad dils commembers ed ein da notar el proxim protocol.

Art. 9 Secret d'uffeci

- ¹ Persunas el senn d'art. 19 dalla constituziun communalia ein obligadas a discreziun en tuti fatgs ufficials ch'ein essenzialmein e substanzialmein ni sin fundament da prescripziuns specialas secrets.
- ² Il secret d'uffeci ei era valeivels suenter seretrer digl uffeci.

Art. 10 Procedura da consultaziun

- ¹ Tier fatschentas specialas (p.ex. revisiun d'in reglament) duei sche pusseivel veggir menau atras ina procedura da consultaziun tier gruppaziuns interessadas ni persunas dil fatg.

Art. 11 Diever dils survetschs dall'administraziun communalia

- ¹ Iis responsabels dallas autoritads, giuntas, cumissiuns e delegaziuns communalas san far diever dils survetschs dall'administraziun communalia per ademplir lur pensums.

3 Suprastanza communalia

A. Determinaziuns generalas

Art. 12 Pensums politics

- ¹ La suprastanza communalia meina las fatschentas communalas en applicaziun dalla constituziun e dalla lescha e survigilescha l'administraziun communalia. Ella ei responsabla per la direcziun politica della vischerna e meina quella cun las finamiras, che s'accordeschan allas necessitads per la populaziun, allas basas legalas ed allas resursas disponiblas. Ella decida tuttas fatschentas ch'ein tenor constituziun buca adossadas ad in auter organ.
- ² La suprastanza communalia procura che la coordinaziun e circulaziun d'informaziuns denter las autoritads funcziuneschi. Ella regla las funcziuns ed eventuels conflicts da cumpetenzas denter departaments, cumissiuns e giuntas. Ella ei plinavon responsabla da controllar decrets
- ³ La suprastanza communalia secumpona dil president e dad otg ulteriurs commembers.

Art. 13 Presidi

- ¹ Il president communal meina l'activitat dalla suprastanza communalia. El ha quita che las fatschentas dalla suprastanza communalia veggien regladas e deliberadas conform als fatgs ed al temps e survigilescha la collaboraziun denter ils departaments communalis.
- ² Il president representa la vischerna internamein ed anoviar.
- ³ En cass d'urgenza sa el prender disposiziuns presidialas enstagl dall'autoritat collectiva. En tals cass eis el obligaus d'informar la suprastanza communalia sil pli tard a caschun dalla proxima sesida.
- ⁴ Per las disposiziuns presidialas eis el responsabels.

Art. 14 Principi da collegialitat

- ¹ La suprastonza communal ei in'autoritat collegiala. Mintga commember dalla suprastonza communal ei ligiaus vid ils conclus dalla maioritat, era sch'el ha buca consentiu. Anoviars ha el da representar il conclus dalla suprastonza communal e buca l'atgna opiniu.
- ² En cass urgents san singuls commembers decider mesiras enteifer lur camp d'activitad. Talas decisiuns ein da presentar immediat per approbaziun alla suprastonza communal, il pli tard a caschun dalla proxima sesida ordinaria.

Art. 15 Pensum e cumpetenzas

- ¹ Mintga commember dalla suprastonza procura en special per suandon:
  - a. Preparar il preventiv da quen e surprender la responsabladad ch'il preventiv vegni observaus.
  - b. Visar mussaments da quens, suenter che quels ein vegni controllai e visai dil referendari, senza contar, quei ch'il contabilist dalla vischerna fa.
  - c. Tractar damondas da contribuziuns e controllar las prestaziuns da contribuziuns.
  - d. Preparar fatscentas enten sclarir ils fatgs e far proposta, preparar messadis, reglaments, contracts etc. per mauns dalla suprastonza communal ni liquidar quellas fatscentas independentamein, aschilunsch ch'el ei autorisaus leutier tenor lescha u conclus dalla suprastonza communal.
  - e. Exequir prescripziuns legalas e controllar l'execuziun.
  - f. Preparar la planisaziun da projects e survigilar l'execuziun da quels.
  - g. Representar la vischerna en cumissiuns etc.
  - h. Survigilar ils funcziunaris ch'ein attribui al departament e delegar ils pensums
  - i. Prender posiziun tier proceduras da consultaziun e damondas
  - j. Menar e survigilar tuttas fatscentas che crodan da liquidar enteifer il camp d'activitad dil departament.
- ² Ei la cumpetenza per ina fatschenta disputeivla denter ils departaments, sche decida la suprastonza communal.

Art. 16 Surdada d'uffeci

- ¹ Per la surdada d'uffeci prepara il schef da departament partent ina gliesta da pendenzas e metta a disposiziun ils dossiers da siu departament. Il president communal ed il canzlist communal introduceschan il niev commember da suprastonza.

Art. 17 Canzlia communal

- ¹ La canzlia communal ei subordinada alla suprastonza communal. Il president communal survigilescha la laver dalla canzlia communal.
- ² La canzlia communal procura las fatscentas da secretariat ed il survetsch d'informaziun per la suprastonza communal.
- ³ La canzlia communal segida tier l'administratiun dils departaments. La suprastonza communal sa metter a disposiziun cumissiuns ad in departament ni engaschar delegai u experts per ademplir ils pensums fixai.

Art. 18 Reglementaziun dallas suttascripziuns

- ¹ Il president communal respectivamein siu substitut meina ensemes cul canzlist communal respectivamein siu substitut la suttascripziun ligionta per la suprastonza communal e la vischerna.
- ² Il schef da departament suttascriva el cass che quest reglement da fatschenta dat ad el il dretg da suttascripziun singula enteifer il camp d'incumbensas per l'execuziun independenta.
- ³ La suprastonza communal sa autorisar expressivamein il canzlist communal da suttascriver persuls cert documents, specialmein communicaziuns en fuorma d'extracts da protocol.

B. Sistem departamental

Art. 19 En general

- ¹ Mintga commember dalla suprastonza communalia ei chef d'in departament dall'administraziun ed ei subordinaus sco tal alla suprastonza communalia sco autoritat collectiva. Il chef da departament ha la survigilonza politica el camp d'activitad e la responsabladad dils gremis e dallas partiziuns d'administraziun attribuidas al departament.
- ² Il substitut dil chef da departament remplazza quel ellas funcziuns dalla suprastonza communalia. Mintga commember ha l'obligaziun d'informar siu substitut davart activitads ed eveniments en siu departament.

Art. 20 Constituziun

- ¹ Las incumbensas dalla suprastonza communalia veggan repartgidas sin nov departaments.
- ² All'entschatta dalla perioda d'uffeci desseagna la suprastonza communalia ord siu miez il vicepresident, reparta ils departaments cul consentiment vicendeivel dils nov commembers da suprastonza e regla la substituziun. La qualificaziun per in cert departament e la disponibilitad temporalia ei da risguardar commensuradamein per la constituziun. Ils commembers actuals san denton far valer lur giavischs ella successiun dall'anzianitad ed ils commembers novs ella successiun dil diember da vuschs contonschidas ell'elecziun.
- ³ La suprastonza communalia constituiescha las cumissiuns e giuntas tenor sias cumpetenzas e numna las delegaziuns en associaziuns, uniuns, fundaziuns etc. sco era funcziunaris en uffeci accessoric.

Art. 21 Partizun da departaments

- ¹ Per ademplir ils pensums dalla suprastonza communalia veggan formai suandonts departaments:
  1. Administraziun, segirtad publica, finanzas e taglias, sanidad, segirtad sociala (presidial)
  2. Educaziun
  3. Cultura
  4. Traffic, ovras publicas, ambient
  5. Planisaziun dil territori, immobigliais
  6. Fatgs da baghegiar
  7. Agricultura
  8. Forestalessier
  9. Turissem, svilup d'economia

Art. 22 Camp d'activitad dils departaments communals

- ¹ Il camp d'activitad dils departaments communals ei structuraus tenor funcziuns dil plan da contos dil quem economic tenor il model armonisà da contabilitad 2 (MAC2), che vegg applicaus sin basa dalla Lescha davart las finanzas e davart la surveglianza da las finanzas dal chantun Grischun (LFSF) dils 25-09-2012, en vigur dapi 01-12-2012 (DG 710.100) e dall'Ordinaziun da finanzas per las vischnancas dils 25-09-2012 (DG 710.200).
- ² La suprastonza communalia reparta la singula materia als departaments communals el rom dil camp d'activitad. Ord motivs impurtonts, particularmein per simplificar l'organisaziun, per evitar collisiuns d'interess, per descargar singuls chefs da departament ni per occupar ulivamein ils commembers dalla suprastonza communalia, sa ella divergir dalla repartiziun dallas funcziuns, enten reunir camps da fatschenta, reparter pensums autruisa ni surdar novs camps da fatschenta.

Art. 23 Departament 1 Administraziun, segirtad publica, finanzas e taglias, sanedad, segirtad sociala

¹ Il camp d'activitat dil departament per administraziun, segirtad publica, finanzas e taglias, sanedad, segirtad sociala cumpeglia las funcziuns:

- 0 Administraziun generala
  - senza la part dalla funcziun 022 Survetschs generals, che pertucca l'administraziun da bagheggiar e la cumissiun da bagheggiar
→ departament 6
  - Senza la funcziun 029 Immobiglias dall'administraziun, ch'ein buca attribuidas ad ina funcziun specifica (diversas utilisaziuns)
→ departament 5
- 1 Uorden public e segirtad, defensiu
  - senza la part dalla funcziun 140 Dretg, che pertucca la polizia da bagheggiar
→ departament 6
  - senza immobiglias
→ departament 5
- 9 Finanzas e taglias
  - senza 963 Immobiglias dalla facultad finanziaria
→ departament 5
- 4 Sanedad
  - senza immobiglias
→ departament 5
- 5 Segirtad sociala
  - senza immobiglias
→ departament 5
  - senza 544 Protecziun dalla giuventetgna
  - senza 545 Prestaziuns a famiglias

Art. 24 Departament 2 Educaziun

¹ Il camp d'activitat dil departament per educaziun cumpeglia las funcziuns:

- 2 Educaziun
  - senza 217 immobiglias da scola
→ departament 5
- 544 Protecziun dalla giuventetgna
- 545 Prestaziuns a famiglias

Art. 25 Departament 3 Cultura

¹ Il camp d'activitat dil departament per cultura cumpeglia las funcziuns:

- 3 Cultura, sport e temps liber, baselgia
  - senza immobiglias
→ departament 5

Art. 26 Departament 4 Traffic, ovras publicas, ambient

¹ Il camp d'activitat dil departament per traffic, ovras publicas, ambient cumpeglia las funcziuns:

- 6 Traffic e transmissiun d'informaziuns
  - inclusiv las immobiglias
- 7 Protecziun della natira ed uorden dil territori
  - inclusiv las immobiglias
  - senza 79 Uorden dil territori
→ departament 5
- 81 part dalla funcziun 81 Agricultura, che pertucca las ovras surpridas da meglieraziuns
- 87 Carburonts ed energia
  - inclusiv las immobiglias

Art. 27 Departament 5 Planisaziun dil territori, immobiglias

¹ Il camp d'activitat dil departament per planisaziun dil territori, immobiglias cumpeglia las funcziuns:

79 Uorden dil territori

0-5 / 8-9 Immobiglias ch'appartegnan a tuttas funcziuns tenor MAC2

- excepziuns tenor cunvegnentscha denter il cussegl da scola ed il schef departament communal d'immobiglias per las duas casas da scola Cuschnaus e Vella
- senza las immobiglias dalla funcziun 6 Traffic e transmissiun d'informaziuns
- senza las immobiglias dalla funcziun 7 Protecziun digl ambient ed uorden dil territori
- senza immobiglias dalla funcziun 81 Agricultura
- senza las immobiglias dalla funcziun 82 Economia forestala
- senza las immobiglias dalla funcziun 84 Turissem
- senza las immobiglias dalla funcziun 87 Carburonts ed energia

Art. 28 Departament 6 Fatgs da baghegjar

¹ Il camp d'activitat dil departament per fatgs da baghegjar cumpeglia las funcziuns:

022 part dalla funcziun 022 Survetschs generals, che pertucca l'administraziun da baghegjar e la cumissiun da baghegjar

140 part dalla funcziun 140 Dretg, che pertucca la polizia da baghegjar

Art. 29 Departament 7 Agricultura

¹ Il camp d'activitat dil departament per agricultura cumpeglia las funcziuns:

81 Agricultura

- inclusiv las immobiglias, excepui las ovras surpridas da meglieraziuns

Art. 30 Departament 8 Forestaless

¹ Il camp d'activitat dil departament per il forestaless cumpeglia las funcziuns:

82 Economia forestala

- inclusiv las immobiglias

83 Catscha e pesca

Art. 31 Departament 9 Turissem, svilup economic

¹ Il camp d'activitat dil departament per turissem e svilup economic cumpeglia las funcziuns:

84 Turissem

- inclusiv las immobiglias

85 Svilup dall'economia (industria, mistregn, commerci)

86 Bancas ed assicuranzas

89 Ulteriurs menaschis commercials

Art. 32 Planisaziun e direcziun

- ¹ Egl emprem onn dalla nova perioda d'uffeci elavura la suprastanza communalia in program che cuntegn las finamiras da direcziun e resursas, las prioritads dallas mesiras ed in plan da termins. Sin fundament da quei program fixescha ella ils instruments e las resursas, ch'ein necessaris per implementar il program.
- ² Entochen la fin settember deliberescha la suprastanza communalia in plan da mesiras pigl onn suandont per concretisar ed eventualmein adattar il program per la perioda d'uffeci.
- ³ La suprastanza communalia fa in plan da finanzas, che vegn actualisaus mintg'onn. Il preventiv sebas a sil plan da pensums e da finanzas.
- ⁴ La suprastanza communalia mantegn in sistem da direcziun ed informaziun, che possibilitescha da controllar il stan actual per contonscher las finamiras per la perioda d'uffeci, l'execuziun d'incumbensas e da projects ed il diever da resursas.

Art. 33 Responsabladad politica

- ¹ Il schef da departament ei responsabels enviers la suprastanza communalia per la planisaziun, preparaziun ed implementaziun dallas fatschentas el camp d'activitat da siu departament. El porta la responsabladad per las partiziuns dall'administraziun communalia attribuidas a siu departament.
- ² Il schef da departament ha oravontut l'obligaziun da
  - a. segirar la planisaziun, controlla, informaziun, organisaziun, coordinaziun e survigilonza en siu departament;
  - b. prender las decisiuns che cumpetan a siu departament, aschilunsch che quellas ein buca resalvadas alla suprastanza communalia ni ad in'autra instance;
  - c. menar las cumissiuns, giuntas e gruppas da laver enteifer siu departament respectivamein fixar la delegaziun da quellas funcziuns;
  - d. preparar ensemes cul schef dil departament da finanzas il preventiv e la planisaziun da finanzas per siu departament;
  - e. purtar la responsabladad pil budget da siu departament en collavuraziun cun la partizun administrativa e da procurar la controlla currenta da cuosts per survigilar il preventiv ed ils credits concedi, sco era da proponer ad uras la damonda per credits supplementars;
  - f. informar regularmein la suprastanza communalia davart las fatschentas da siu departament, ch'ein da muntada politica.

C. Sesidas dalla suprastanza communalia

Art. 34 Sesidas

- ¹ La suprastanza communalia vegn convocada entras il president communal aschi savens sco las fatschentas pretendan quei, ni sin giavisch da silmeins quater commembers dalla suprastanza communalia.
- ² Per regla han las sesidas ordinarias dalla suprastanza communalia liug mintga duas jamnas il gliendissidis. Ellas entscheivan allas 19.30 uras e duein buca cuzzar pli che treis uras.
- ³ La suprastanza communalia decida ordavon ils datums dallas sesidas per in onn calendar.
- ⁴ Ultra dallas sesidas ordinarias vegnan fatgas silmeins duas sesidas da strategia ad onn. La direcziun operativa sa vegnir consultada per quei intent.
- ⁵ Las sesidas dalla suprastanza ein serradas per la publicitat.
- ⁶ La participaziun allas sesidas ei obligatoria. Absenzas motivadas ein d'annunziar ad uras al canzlist communal.

Art. 35 Invitaziun e gliesta da tractandas

- 1 L'invitaziun cun la gliesta da tractandas vegn preparada dil president ensemens cul canzlist communal e repartgida sin via electronica sil pli tard treis dis avon la sesida a mintga commember da suprastanza.
- 2 Davart tractandas urgentas che figureschan buca sin la gliesta da tractandas vegn menau atras ina debatta d'entrada all'entschatta dalla sesida. Per saver entrar sto la maioritad dils commembers presents renconuscher l'urgenza dalla fatschenta.
- 3 La terminaziun da fatschentas da discussiun, presentaziuns etc. ei d'annunziar ad uras al canzlist communal.

Art. 36 Preparaziun dallas sesidas

- 1 Mintga schef da departament prepara, examinescha, giudichescha las fatschentas da siu departament e presenta quellas alla suprastanza communal.
- 2 Il schef da departament ha da furnir las actas da fatschenta entochen mardis, 12.00 uras, avon il termin dalla sesida ordinaria al canzlist communal.
- 3 La gievgia avon la sesida fixescha il president communal ensemens cul canzlist communal las singulas fatschentas per la gliesta da tractandas.
- 4 El cass da damondas aviertas tier fatschentas strategicas san vegnir consultai il schef da departament responsabel respectivamein il menader da partiziun dalla direcziun administrativa.
- 5 Damondas specificas duein vegnir sclaridas avon la sesida directamein culs responsabels ni vegnir inoltradas ad uras alla canzlia communal.

Art. 37 Preparaziun dallas fatschentas

- 1 Mintga fatschenta basegna d'ina proposta fundada dalla secziun administrativa ni dil schef da departament en fuorma d'in conclus, dils documents necessaris sco era d'ina presentaziun dils cuosts consecutivs.
- 2 Las propostas vegnan redegidas sco decisiuns dalla suprastanza communal cun ina cuorta descripziun dalla situaziun iniziala, las consideraziuns per la decisiun ed in dispositiv clar.
- 3 Las propostas cun ils documents corrispondents ein da discutar ad uras cul canzlist communal per saver segirar che premissas formalas e dil dretg administrativ sco era la coordinaziun cun auters departaments ni secziuns vegnan observadas.
- 4 Per decisiuns d'expensas eisi da documentar sin tgei cumpetenza finanziala ch'il conclus sebasa.
- 5 Il schef da departament sa surdar sia fatschenta ensemens cun las actas al canzlist communal per che quel formuleschi la proposta. Quei ha da succeder silmeins tschun dis avon che la gliesta da tractandas vegn tarmessa.
- 6 Il president communal sa refusar fatschentas ch'ein vegnidias inoltradas memia tard ni ch'ein buca preparadas sufficientamein.

Art. 38 Tractament dallas fatschentas

- 1 All'entschatta dil tractament vegn presentada la fatschenta ed informau sur dils acts e sur dallas propostas corrispondentas.
- 2 Suenter la presentaziun dalla fatschenta arva il parsura la discussiun e dat il plaid tenor la successiun sco quel vegn giavischaus.
- 3 Ina votaziun vegn fatga sch'eis dat pliras propostas ni sin giavisch dad in commember dalla suprastanza communal. Autramein constatescha il parsura l'approbaziun globala senza votaziun.

Art. 39 Retratga da propostas e refusaziun

- 1 Iis commembers san retrer propostas, aschiditg che la suprastanza communal ha aunc buca decidiu.
- 2 La suprastanza communal sa renviar propostas al commember proponent e dar ad el ordras d'agir.

Art. 40 Consultaziun d'experts

- ¹ La suprastonza communal sa consultar emploai da vischnaunca ni experts externs per tractar singulas fatschentas.

Art. 41 Delegaziun da pensums

- ¹ La suprastonza communal sa delegar pensums administratius, ch'ein adossai ad el tras lescha ni ordinaziun, generalmein ni el singul cass allas partiziuns subordinadas dall'administraziun communal.

Art. 42 Execuziun dallas fatschentas

- ¹ Nun ch'ei vegn decidiu autruisa ella sesida ei il canzlist communal responsabels per l'execuziun dallas fatschentas tractadas.

D. Actas

Art. 43 Envesta dallas actas

- ¹ Las actas originalas vegnan deponidas tier l'administraziun communal e stattan a disposiziun als commembers dalla suprastonza communal per envesta.

Art. 44 Actas confidenzialas

- ¹ Iis commembers dalla suprastonza communal salvan lur actas a moda confidenziala per garantir l'obligazion da discreziun e secret d'uffeci.
² Tgi che dat caschun a tiaras persunas da prender envesta da protocols ed actas ei punibels.

Art. 45 Correspondenza

- ¹ La correspondenza per la suprastonza communal va alla canzlia communal.
² Correspondenza che vegn tarmessa directamein a commembers dalla suprastonza communal ei da surdar alla canzlia communal.
³ La canzlia communal enviescha la correspondenza al schef dil departament communal responsabel.

E. Direcziun strategica ed operativa

Art. 46 Principi da direcziun

- ¹ Essenzialmein meina la suprastonza communal la vischnaunca sil palancau politic e strategic. Ella ei l'autoritat suprema dalla vischnaunca per la direcziun ed execuziun e decida el rom da sias cumpetenzas davart tut las fatschentas, ch'ein tenor constituziun buca surdadas ad in auter organ.
² La suprastonza communal surdat la direcziun operativa e l'execuziun allas partiziuns dalla direcziun tenor art. 67 dalla constituziun da vischnaunca.

Art. 47 Basas dalla direcziun strategica

- ¹ La suprastonza communal elavura il concept per la direcziun strategica dalla vischnaunca. Quel cuntegn suandonts elements cun temps da validitatad corrispondent
a. Strategia e planisaziun da svilup	8 onns
b. Plan da finanzas ed investiziuns	4 onns
c. Finamiras dalla perioda d'uffeci	4 onns
d. Preventiv / finamiras annualas	1 onn

Art. 48 Cunvegnentschas da prestaziun e da finamira

- ¹ La suprastonza communal decida davart cunvegnentschas da prestaziun e la definiziun dils indicaturs adattai.
² La suprastonza communal sa far cunvegnentschas da finamira cun la direcziun operativa. En quellas vegnan applicadas las finamiras strategicas per iis pass d'agir e las finamiras annualas per iis singuls secturs da pensums.

Art. 49 Survigilonza ed implementaziun

- ¹ Enteifer las sesidas da strategia vegn la realisaziun dallas finamiras dil concept per la direcziun strategica controlladas cuntuadamein, discutadas ed implementadas cun in catalog da mesiras. Ils effects finanzials ein da cumprovar el plan da finanzas, ch'ei d'actualisar regularmein.

Art. 50 Projects

- ¹ Per exequir fatschentas, che basegnan ina coordinaziun e repartizion speciala da lavour, constituescha la suprastanza communala gruppas da project ni gremis. La responsabladad politica per projects strategies sa succeder independentamein dalla partizion en departaments.
- ² Per regla consultescha la suprastanza communala collaboraturs dall'administraziun communal e sa era instituir cussegliaders ed experts externs.

Art. 51 Publicaziun

- ¹ La suprastanza communala informescha la publicitat davart ses conclus e davart ulteriuras fatschentas communalas impurtontas. Ella dat las directivas per la publicaziun d'informaziuns.
- ² Per evitare discrepanzas, malentelgientschas, problems cun la protecziun da datas etc. dattan ils commembers d'autoritads communalas per regla buca orientaziuns ed informaziuns allas medias, mobein relegeschon quellas al president communal respectivamein al canzlist communal. Sch'igl ei buca pusseivel d'evitar informaziuns directas, ei il president communal repectivamein il canzlist communal d'orientar immediatamein. Excepi ein contacts nunproblematics cun las medias en connex cun ina fatschenta publicada che pertucca la radunanza communal.

4 Cumissiuns, giuntas, gruppas da lavour, delegaziuns

Art. 52 Cumpetenzas da cumissiuns cun cumpetenzas autonomas

- ¹ Las cumpetenzas dallas cumissiuns cun atgnas cumpetenzas administrativas sedrezzan tenor la constituziun da vischnaunca respectivamein tenor las determinaziuns dalla lescha che vala per il sectur da cumpetenza corrispudent. El rom dallas cumpetenzas decidan las cumissiuns autonomamein co ellas adempleschan lur pensums. Las cumpetenzas finanzialas vegnan concedidas dalla suprastanza communal e regladadas en scret.

Art. 53 Collavuraziun

- ¹ La suprastanza communala respectescha las cumpetenzas dallas cumissiuns e restrenscha sia influenza sin aspects che han in'impurtonza essenziala per la vischnaunca. Sch'ella quenta da stuer agir ni ei d'autra opinu en caussas impurtontas, enquera ella ina sligiazion constructiva en discours cun la cumissiun.
- ² Las cumissiuns e giuntas informeschon la suprastanza communala dafertontier.

Art. 54 Cumissiuns temporaras

- ¹ La suprastanza communala sa nominar cumissiuns per projects e per fatschentas actualas. Cun l'installaziun dallas cumissiuns vegnan circumscrettas las incumbensas e cumpetenzas.
- ² Talas cumissiuns preparan las deliberaziuns e decisiuns dalla suprastanza communala ni meinan per la suprastanza communala contractivas cun autres autoritads, instituziuns e persunas privatas.
- ³ La suprastanza communala sa decider reglamets da fatschenta per giuntas e cumissiuns.

Art. 55 Reglementaziun dallas suttascripziuns

- ¹ Decisiuns e correspondenza dallas cumissiuns e giuntas ein da signar dil parsura e digl actuar cun suttascripziun collectiva en dus.

Art. 56 Pensums e cumpetenzas da delegaziuns

¹ Il delegau en associaziuns, uniuns, fundaziuns etc. representa ils interess dalla vischnaunca en quels gremis. El informescha ad uras la suprastonza communal davart fatschentas dil gremi. Avon votaziuns davart fatschentas da muntada politica e cun effects finanzials per la vischnaunca consultescha el la suprastonza communal. Il delegau ha da setener vid las decisiuns dalla suprastonza communal respectivamein sias directivas. El cass ch'ei dat buca talas giudichescha el tenor liber avis, denton adina pigl interess e bien dalla vischnaunca.

5 Determinaziuns finalas

Art. 57 Vigur

- ¹ Il present reglament da fatschenta ei vegnius approbaus dalla suprastonza communal ils 20 da zercladur 2016 e passa en vigur cugl 1. da fenadur 2016.
- ² Il reglament ei vegnius revedius a caschun dallas sesidas dils 07 da november 2016, dils 11 da settember 2017 e dils 05 da mars 2018.

Il president communal

Duri Blumenthal

Il canzlist communal

Marcus Cavegn